

ÁFORM UM LAGASETNINGU

– sbr. samþykkt ríkisstjórnar frá 10. mars 2017, 1.-4. gr.

Málsheiti og nr.	Breyting á lögum nr. 72/1994 um merkingar og upplýsingaskyldu varðandi vörur sem tengjast orkunotkun. ANR19050258
Ráðuneyti /verkefnisstjóri	Atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneyti
Innleiðing EES-gerðar?	☒ Já ☐ Nei
Dags.	17.5.2019

A. Úrlausnarefni

1. Forsaga máls og tilefni

Í frumvarpi þessu eru lagðar til breytingar á lögum nr. 72/1994 um merkingar og upplýsingaskyldu varðandi vörur sem tengjast orkunotkun vegna innleiðingar reglugerðar (ESB) 2017/1369 um setningu regluverks um orkumerkingar, sem fellir úr gildi tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins nr. 2010/30/ESB.

Hvert er úrlausnarefnið?

Að innleiða reglugerð (ESB) 2017/1369. Gildissvið reglugerðarinnar er það sama og gildissvið tilskipunar nr. 2010/30/EU um orkumerkingar en með reglugerðinni eru reglurnar uppfærðar og skýrðar með hliðsjón af tæknilegum framförum í orkunýtni vara. Þá er gert skýrt að reglugerðin gildir um allar vörur sem eru boðnar fram á innri markaðinum í fyrsta sinn, að meðtöldum notuðum vörum sem eru innfluttar.

Þetta ætti að lækka kostnað fyrir framleiðendur, gera það að verkum að allir starfi á sama vettvangi og eftir sömu reglum og tryggja frjálst flæði vöru á innri markaðinum. Með reglugerðinni er gert skýrt að reglugerð nr. 765/2008 um markaðseftirlit gildi einnig um orkutengdar vörur.

Með reglugerðinni er skali orkumerkinga endurnýjaður, þar sem nauðsynlegt er að gera ítarlegri greinarmun á vörum vegna tækniþróunar í orkunýtni vara, og auka þannig skilvirkni orkumerkinga. Núverandi merkingar verða því endurskalaðar á einsleitum A til G skala en efsti flokkur nýrra orkumerkinga á að vera auður til að hvetja til áframhaldandi tækniþróunar og framleiðni og skilvirkari vörum. Birgjar skulu afhenda bæði nógildandi og endurskalaða merkingu til söluaðila í ákveðinn tíma samkvæmt reglugerðinni en eldri merkingar á sýningareintökum og á vefsíðum skulu standa þar til dagsetning verður ákveðin sem ógildir eldri merkingar.

Samkvæmt reglugerðinni halda nógildandi reglur um tilteknar vörur, sem hafa verið innleiddar með framseldum gerðum á grundvelli tilskipunarinnar, gildi sínu þangað til þær verða felldar úr gildi með nýjum reglum á grundvelli reglugerðarinnar. Frá 1. janúar 2019 þurfa framleiðendur að færa inn upplýsingar um vöru í gagnagrunn um vörur, sem settur verður á fót af hálfu framkvæmdarstjórnarinnar til að auðvelda markaðseftirlit.

Framkvæmdastjórnin getur sett framseldar gerðir samkvæmt reglugerðinni, á sama hátt og með tilskipuninni, og er í reglugerðinni að finna skyldur, sambærilegar og í öðru markaðseftirliti, um tilkynningu til aðildarríkja og framkvæmdarstjórnar þegar vörur uppfylla ekki reglurnar þegar það hefur áhrif á fleiri aðildarríki. Einnig er skylt að tilkynna um þvingunarúrræði, svo sem sölubann eða

innköllun. Þá er fjallað um union safeguard procedure, sem er sambærilegt ferli og í öðru markaðseftirliti.

Að hvaða marki duga gildandi lög og reglur ekki til?

Gera þarf breytingu á lögum nr. 72/1994 til að innleiða reglugerð (ESB) 2017/1369 í stað tilskipunar Evrópuþingsins og ráðsins 2010/30/ESB frá 19. maí 2010 um merkingar og staðlaðar vörulýsingar á orkutengdum vörum er greina frá notkun þeirra á orku og öðrum aðföngum.

B. Markmið

Stefna hins opinbera á viðkomandi málefnasviði/málaflokki. Málefnasvið 15 Orkumál – Málaflokkur 15.10 Stjórnun og þróun orkumála er málefnasvið á ábyrgð ANR. Framtíðarsýn stjórnvalda er að Ísland sé leiðandi í þróun og nýtingu endurnýjanlegra orkugjafa á grunni sérstöðu og hreinleika umhverfis og orkuauðlinda, þekkingar og fagmennsku.

1. Markmið sem að er stefnt með lagasetningu í ljósi úrlausnarefnis og stefnu stjórnvalda

Frumvarp þetta er hefðbundin innleiðing á EES reglugerð þar sem stjórnvöld eru skuldbundin til að innleiða ESB orku- og eldsneytislöggjöf. Markmið er að innleiða EES löggjöf tímanlega og með réttum hætti.

C. Leiðir

1. Ekkert aðhafst - hvaða afleiðingar hefði það?

Reglugerðin hefur verið tekin upp í EES-samninginn og er Ísland því skuldbundið til að innleiða reglugerðina. Það væri brot á EES-samningnum að innleiða ekki reglugerðina.

2. Önnur úrræði en lagasetning sem metin hafa verið

Önnur úrræði en lagasetning komi ekki til greina.

3. Mögulegar leiðir við lagasetningu

Breyting á núgildandi lögum nr. 73/1994 um merkingar og upplýsingaskyldu varðandi vörur sem tengjast orkunotkun eða ný heildstæð löggjöf. Talið nægjanlegt að breyta núgildandi lögum.

D. Hvaða leið er áformuð og hvers vegna?

1. Stutt lýsing á þeirri leið sem áformuð er og rökstuðningur fyrir henni

2. Talið er nægjanlegt að breyta núgildandi lögum nr. 72/1994 til að innleiða reglugerð ESB 2017/1369. **Helstu fyrirhuguðu breytingar á gildandi lögum og reglum, hvort heldur bætt er við eða fellt brott**

Breyta þarf 14. gr. núgildandi laga nr. 72/1994 en þar er fjallað um innleiðingu tilskipunar 2010/30/ESB sem verið er að fella úr gildi með reglugerðinni. Jafnframt þarf að kanna hvort frekari breytinga er þörf á lögnum vegna innleiðingar reglugerðarinnar.

E. Samræmi við stjórnarskrá og þjóðarétt – aðrar grundvallarspurningar

1. **Koma áformin inn á svið stjórnarskrár og þjóðréttarskuldbindinga?** Um er að ræða innleiðingu á EES reglugerð en hún hefur hvorki bein áhrif á aðrar þjóðréttarskuldbindingar né stjórnarskrá.
2. **Varða áformin ákvæði EES-samningsins um ríkisaðstoð, tæknilegar reglur um vöru og fjarþjónustu eða frelsi til að veita þjónustu?** Tæknilegar reglur um vörur
3. **Er önnur grundvallarlöggjöf sem taka þarf tillit til?** Nei

F. Samráð

1. **Hverjir eru helstu hagsmunaaðilar?** Söluaðilar. Neytendur.
2. **Er skörun við stjórnarmálefni annarra ráðuneyta?** Mannvirkjastofnun sem fer með eftirlit og daglega stjórnsýslu á því sviði sem lögin ná til heyrir undir félagsmálaráðuneyti.
3. **Samráð sem þegar hefur farið fram** Ekki hafið.

4. Fyrirhugað samráð Félagsmálaráðuneyti. Frumvarpsdrög verða unnin með Mannvirkjastofnun. Áætlað er að drög að frumvarpi fari í samráðsgátt stjórnvalda.
G. Mat á áhrifum þeirrar leiðar sem áformuð er
1. Niðurstaða frummats á áhrifum, sbr. fylgiskjal Hér er um að ræða lagabreytingu sem felur í sér breyttan skala á orkumerktum vörum með hliðsjón af tæknilegum framförum. Umfang eftirlits hjá Mannvirkjastofnun breytist ekki. Hér er því ekki um að ræða nein fjárhagsáhrif fyrir ríki eða markaðsaðila..
H. Næstu skref, innleiðing
1. Hefur verið gerð verkefnisáætlun fyrir frumvarpssmíðina? Nei. 2. Hvernig verður staðið að innleiðingu löggjafar? Hvað má gera ráð fyrir að þeir sem verða fyrir áhrifum, opinberar stofnanir/hagsmunaaðilar/almennigur, þurfi langan tíma til undirbúnings/aðlögunar? Miðað er við að frumvarpið verði lagt fram á haustþingi 2019 eða vorþingi 2020. Aðallega er um tæknilega breytingu að ræða um fyrirkomulag sem er nú þegar til staðar og því er ekki búist við miklum áhrifum á almenning eða hagsmunaaðila. 3. Hvaða forsendur þurfa að vera fyrir hendi til að lagasetning beri árangur? Á ekki við. 4. Mælikvarðar á árangur og útkomu. Neytendur spara raforku með því að vera upplýstir og hafa val um orkunýtnari raftæki. 5. Hefur verið hugað að því að afla gagna til að meta árangur þegar þar að kemur? Nei, ekki á þessu stigi. Orkustofnun heldur utan um raforkusölu til heimila þar sem hægt er að sjá breytingar á notkun með orkunýtnari heimilistækjum.
I. Annað []
J. Fylgiskjöl
1. Mat á áhrifum lagasetningar – Frummat, sbr. eyðublað 2. Önnur fylgiskjöl eftir atvikum